

ויזרע יצחק

שנה יג'

<p>פרשת "קרח" הפטרה: "ויאמר שמואל" כח' סיון תש"ף</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת כניסה יציאה ר"ת</p>	<p>כ"ב 19:09</p> <p>ת"א 19:27</p> <p>תיפה 19:20</p>
			<p>כ"ג 20:30</p> <p>כ"ד 20:33</p> <p>כ"ה 20:35</p>
			<p>כ"ו 21:16</p> <p>כ"ז 21:18</p> <p>כ"ח 21:20</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"וישמע משה ויפול על פניו" (במדבר ט"ז ד)

באופן מוזר אומר הכתוב "ויפול" ולא אומר "ויפלו", הלוא קורח חלק גם על משה וגם על אהרן, אם כך, מדוע נאמר רק על משה שהוא נפל על פניו? מה עם אהרן? מסביר הרמב"ן שאהרן, במוסרו ובקדושתו, לא ענה דבר בכל המחלוקת הזו, ויהי כמחריש וכמודה שמעלת קרח גדולה ממעלתו, ולמרות שלדעתו אין הוא ראוי לתפקיד הוא בכל זאת עושה זאת משום שזהו דבר משה, ובמעשיו הוא רק מקיים את גזירת המלך, ואם יאמרו לו שהוא צריך לעזוב את התפקיד הוא יעשה זאת.

"ויקרב אותך ואת כל אוזיך בני לוי אתך" (במדבר ט"ז ו)

לפי ה"אלשיך" הקדוש, משה אומר לקורח "ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי אתך" כדי לשלול את טענת קרח על כך שמשה נותן לאהרון שתי מעלות יותר מהם, מעלה אחת, זה עצם מציאות הכהונה, והמעלה השנייה היא הכהונה הגדולה. לכן אומר משה לקרח "ויקרב אותך", משה שואל את קרח מה אתה מבקש? האם אתה מבקש את מעלת הכהונה הגדולה לעצמך בלבד, או גם לכל שבט לוי? אם לעצמך בלבד, לא יתכן, כי מה היתרון שלך על שאר בני לוי? כי ביתרון שנתן הקב"ה לשבט לוי, הוא לא הבדיל אותך על שאר השבט שיהיה לך יתרון עליהם אלא "ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי" והיה זה רק "אתך" כלומר כולם שווה בשווה. ואם זה מה שאתה מבקש, הרי שתעלה עליהם בשתי מעלות, אם כך, מדוע תתלונן על אהרן? ואם מה שאתה מבקש את הכהונה זה לא לך לעצמך כי אם לכל השבט, פנה משה אל כל בני לוי ואמר להם "שמעו נא בני לוי", ואומר להם "ובקשתם גם כהונה"? בתמיהה. הדבר לא יתכן, כי אמרו חז"ל שכהונה הגדולה אפשרית רק לאחד. וטענה זו היתה הסיבה שמשה קרא לכל שאר בני לוי בבואו לדבר עם קרח. וגם שלא יאמר קרח יש לי יתרון על שאר השבט, ועל כן אני חפץ לעצמי את הכהונה גדולה, קרא משה לכל בני לוי ואמר "שמעו נא בני לוי" כיון שידע שקרח לא יעז לומר בפניהם שיש לו עליהם יתרון.

"ואם בריאה יברא ה'... וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'" (במדבר ט"ז כ)

לכאורה היה משה צריך לומר "ואם בריאה יברא ה'... וידעתם כי ה' שלחני", כי קרח ועדתו ערערו על היותו של משה שליח ה', מדוע אמר "וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'"? מבאר ה"משך חכמה" שקרח דתן ואבירם, היו אנשים גדולים במעלה, ואם היה להם הדבר בספק שמשה עשה הכל מלבדו, אז לא היה גדול כל כך חטאם, כי הם היו כמוטעים ואנוסים מדמיונם הכוזב. אבל האמת היא שלהם לא היה שום ספק שמשה הוא שליח ה', וכל טענתם היתה רק במרד וקנאתם עלתה לזדון ורשע, לכן אמר משה אל העדה שהסתפקו בפיתוי קרח: "בזאת תדעו... ואם בריאה יברא וירדו חיים שאולה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'", לא היה להם ספק והם טוענים רק במרד.

"ולא יהיה כקרוז וכעדתו" (במדבר י"ז זז)

אומר רבינו בחיי שמכאן הוכיחו חז"ל שכל המחזיק במחלוקת עובר בלאו. ומה שאמר הכתוב "ולא יהיה כקרוז וכעדתו" הכוונה שמחזיקי המחלוקת לא יבלעו באדמה או יישרפו אלא ענשם יהיה ילקו בצרעת, זה נמלד מהנאמר "כאשר דבר ה' ביד משה לו", מרמז לחולקים על הכהונה שילקו בצרעת כשם שלקה משה בצרעת בידו, שנאמר "ויאמר ה' לו עוד הבא נא ידך בחיקך" (שמות ד')

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"ויקבמו לפני משה" (במדבר ט"ז ב)

ה"חזקוני" מסביר את המניע של כל אחד מאנשי קורח ועדתו קרח לחלוק על משה ומבאר שקרח חלק על משה כיון שהוא היה הבכור בבני אביו ובכל זאת גדולתו נתנה לאהרן, דתן ואבירם ואון בן פלט חלקו על משה לפי שנטלה הבכורה מראובן אביהם ונתנה ליוסף והם היו סבורים שבשביל יהושע, משרתו של משה, שהיה משבטו של יוסף עשה כך. נשיאי העדה חלקו על משה כיון שהם היו בכורים, וראיה לדבר אפשר לראות שבפריחת המטה נאמר "ותכל תלונותם" אחרי שראו שמטה לוי נבחר במקום הבכורים, ועוד כתוב "כי כל העדה כלם קדושים" רמז לבכורים שכתוב בהם "קדש לי כל בכור" (שמות יג' ב)

"וישמעו משה ויפול על פניו" (במדבר ט"ז ד)

"מה שמועה שמע? שחשדוהו באשת איש" (מדרש)

מפרש ה"פנים יפות" את המדרש לפי מה שאמר משה בפרשת ציצית "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שכתב על כך ה"בית יוסף" ב"אבן העזר" סימן כא' בשם הר"ר יונה שאסור להסתכל באשת איש מהתורה שנאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", וכיון שאמר "אשר אתם זונים אחריהם" כולם סברו שהוא חושד בהם מאשת איש שהרי משה לא אמר "שלא תזנו" אלא אמר "אשר אתם זונים", לכן אמרו לו "כי כל העדה כולם קדושים", שהם שלמים בקדושתם, "ובתוכם ה'", ששם י-ה מעיד עליהם כפי דברי רש"י בפרשת פנחס (שמות כו' ה) לכן הפכו את הדבר והם חשדו בו באותו העניין.

"בקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש יקריב אליו" (במדבר ט"ז ה)

אומר רבי אלימלך מלינסק ב"נועם אלימלך" שמשה רבינו רצה דווקא לעשות להם טובה שיישארו בחיים לכן הציע שימתינו עד אור הבקר, שאז הרחמים גוברים וחסד א-ל מתגלה. וכשהחסד גובר אז אף על פי שהאדם חייב, הקב"ה מרחם עליו, משני טעמים או משום שהקב"ה מרחם על מעשה ידיו שהם ברואיו לבלתי השחיתם, או מחמת שהקב"ה רואה את זכות הצדיק שבדור ובזכותו מרחם על הדור ומכפר להם על הכל. לכן אמר להם משה, "בקר", שהחסד גובר, "ויודע ה' אשר לו", שה' ירחם עליכם בשביל שאתם שלו ופועל ידיו. או "ואת הקדוש יקריב אליו", שיקריב אליו את זכות הצדיק הקדוש ויגן עליכם למחול לכם.

"אף לא אל ארץ זבת זולב ודבש הביאותנו" (במדבר ט"ז יד)

מסביר רבי אברהם סבע, ב"צרור המור" את דברי דתן ואבירם שאומרים "אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו", כלומר אם היה משה מביא אותם אל ארץ זבת חלב ודבש הרי שהשררה היתה ראויה להם. אבל מצד אחד, "לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאותנו", ומצד שני, אפילו שלא הבאת אותנו אל ארץ זבת חלב ודבש, "ותתן לנו נחלת שדה וכרם", לפחות היית נותן לנו ארץ אחרת שלכל הפחות היו בה שדות וכרמים כמו שיש בכל הארצות, ואז היינו עולים אליך ועושים את מאמריך. אבל כיון לא עשית עמנו דבר מכל זה, "כי תשתרר עלינו גם השתרר", מה שאתה שולח בעבורנו זה רק כדי להשתרר עלינו, כשר ששולח בעד עבדיו.

"אל תפן אל מנזותם" (במדבר ט"ז טו)

לפי ה"ספורנו" משה מבקש מהקב"ה "אל תפן אל מנחתם", כלומר שהקב"ה לא יקבל מהם שום קרבן שיקריבו כדי לכפר עליהם וזה משום שאני איני מוחל על עלבוני ואין לך למחול להם בלעדי, כמאמר חז"ל: "עונות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שירצה חברו" (יומא פה:), עוד אומר משה: "לא חמור אחד מהם נשאתי", כלומר, אפילו הנאה של הדיוט מחבירו לא נהנית מהם, ולא קבלתי מהם אפילו חמור בהשאלה, כך ששררתי עליהם היא כולה לתועלתם ולתקן את ענייניהם לא לתועלתי והנאתי כלל כמנהג כל משתרר, ומה שהם מתרעמים על שררתי אינו אלא מצד שהם כפויי טובה.

"וירדו הם וכל אשר להם זויים שאולה" (במדבר ט"ז טז)

מבאר ה"אור החיים" הקדוש שמשמעות הכתוב "חיים שאולה" הוא שלא שלטה בהם הארץ להורגם, אלא הם נשארו בחיים, וניתנו הארץ בפיקדון לגיהנם. ומה שאמר הכתוב "שאולה" ולא אמר "לשאול", זה אמנם לפי הכלל הדקדוקי ש"כל תיבה שצריכה למ"ד בתחילתה הטיל לה ה"א בסופה" (יבמות יג:), אך יש טעם נוסף והוא לומר שאחרי שהם ירדו לשאול נתן ה' בהם כח ולא מתו, על דרך מה שאמרו חז"ל (סנהדרין ק:) שהקדוש ברוך הוא נותן כח ברשעים לקבל עונשם, גם כאן, הם נשארו בחיים גם אחרי שהיו בשאול עצמה, כדי שתרבה הרגשתם וצערם, ואם היה הכתוב אומר "לשאול" היה נשמע מזה שהם נשארו בחיים עד הגעתם לשאול, ובהגיעם לשאול הם מתו, ולא היה להם חיות אחר שהגיעו לשאול, לכן אמר הכתוב "שאולה".

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315